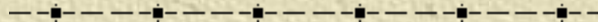

บทที่ 6

เงินลงทุนระยะยาว

ความหมายของเงินลงทุนระยะยาว

✦ เงินลงทุนระยะยาว หมายถึง เงินลงทุนที่กิจการตั้งใจจะถือไว้เกิน 1 ปี เงินลงทุนระยะยาวรวมถึง

- ตราสารทุนที่จัดประเภทเป็นหลักทรัพย์เพื่อขาย
- เงินลงทุนทั่วไป
- ตราสารหนี้ที่จัดประเภทเป็นหลักทรัพย์เพื่อขาย
- ตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด

ประเภทของเงินลงทุนระยะยาว

เงินลงทุนระยะยาวจำแนกออกเป็น 2 ประเภท

1. เงินลงทุนระยะยาวในตราสารทุน
2. เงินลงทุนระยะยาวในตราสารหนี้

การบัญชีเกี่ยวกับเงินลงทุนระยะยาวในตราสารทุน

- ✦ ซื้อหุ้นทุนด้วยเงินสด
- ✦ ซื้อหุ้นทุนด้วยเงินสดบางส่วน
- ✦ ซื้อหุ้นทุนด้วยสินทรัพย์อื่นที่มีใช้เงินสด
- ✦ ซื้อหุ้นทุนในระหว่างที่มีการประกาศจ่ายเงินปันผล
- ✦ ซื้อหุ้นทุนเป็นหน่วยรวม

ซื้อหุ้นทุนด้วยเงินสด

เงินลงทุน – หุ้นทุน* – บริษัท..

XX

เงินสด

XX

(บันทึกซื้อเงินลงทุนหุ้นทุน)

- ✦ * เงินลงทุน – หุ้นทุน ให้ระบุประเภทดังนี้
- ✦ หลักทรัพย์เพื่อขาย- หุ้นสามัญ/หุ้นบุริมสิทธิ หรือ
- ✦ เงินลงทุนทั่วไป - หุ้นสามัญ/หุ้นบุริมสิทธิ

ซื้อหุ้นทุนด้วยเงินสดบางส่วน

เงินลงทุน – หุ้นทุน* – บริษัท..	XX
เงินสด	XX
เจ้าหนี้	XX

(บันทึกซื้อเงินลงทุนหุ้นทุนชำระเงินบางส่วน)

- ✦ * เงินลงทุน – หุ้นทุน ให้ระบุประเภทดังนี้
- ✦ หลักทรัพย์เพื่อขาย- หุ้นสามัญ/หุ้นบุริมสิทธิ หรือ
- ✦ เงินลงทุนทั่วไป - หุ้นสามัญ/หุ้นบุริมสิทธิ

ซื้อหุ้นทุนด้วยสินทรัพย์อื่นที่มีใช้เงินสด

✦ ในกรณีที่กิจการซื้อหุ้นทุนด้วยสินทรัพย์อื่นที่มีใช้เงินสด หรือนำสินทรัพย์แลกเปลี่ยนกันหุ้นทุน ให้บันทึกเดบิต บัญชีเงินลงทุนด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์หรือมูลค่ายุติธรรมของหุ้นทุน

ซื้อหุ้นทุนในระหว่างที่มีการประกาศจ่ายเงินปันผล

เงินลงทุน – หุ้นทุน* – บริษัท.. XX

รายได้เงินปันผล XX

เงินสด XX

(บันทึกซื้อหุ้นทุนพร้อมเงินปันผล)

ซื้อหุ้นทุนเป็นหน่วยรวม

- ✦ ในกรณีที่กิจการซื้อหุ้นทุนเป็นหน่วยรวม โดยหุ้นทุน 1 หน่วยประกอบด้วยหุ้นทุนต่างชนิดกันตามสัดส่วนที่แตกต่างกัน เช่น หุ้นทุน 1 หน่วยประกอบด้วยหุ้นสามัญ 1 หุ้น และหุ้นบุริมสิทธิ 6 % 1 หุ้น การบันทึกบัญชีแยกพิจารณาเป็น 3 กรณี คือ
- ✦ ถ้าทราบราคาตลาดของหุ้น 2 ชนิด
- ✦ ถ้าทราบราคาตลาดของหุ้นชนิดเดียวกัน
- ✦ 3. ถ้าไม่ทราบราคาตลาดของหุ้นทั้ง 2 ชนิด

ซื้อหุ้นทุนเป็นหน่วยรวม
ถ้าทราบราคาตลาดของหุ้น 2 ชนิด

✦ ให้ใช้ราคาตลาดเป็นเกณฑ์ในการแบ่งราคาทุนรวมให้กับหุ้นแต่ละ
ชนิด

ซื้อหุ้นทุนเป็นหน่วยรวม

ถ้าทราบราคาตลาดของหุ้นเพียงชนิดเดียว

✦ ให้ถือว่าราคาตลาดเป็นราคาทุนของหุ้นชนิดนั้น ให้นำไปหักจากราคาทุนรวมจะได้ราคาทุนของหุ้นอีกชนิดหนึ่ง

ซื้อหุ้นทุนเป็นหน่วยรวม ถ้าไม่ทราบราคาตลาดของหุ้นทั้ง 2 ชนิด

- ✦ ให้บันทึกรวมไว้ก่อน ต่อมาถ้าทราบราคาตลาดของหุ้นชนิดเดียว หรือ 2 ชนิด ให้บันทึกแยกราคาหุ้นให้กับเงินลงทุนแต่ละชนิดตามกรณี 1 หรือกรณี 2

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับรายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหลังจากซื้อเงินลงทุนระยะยาวในหุ้น

- ✦ การรับผลตอบแทน
- ✦ การแบ่งแยกหุ้น (Stock Split-up)
- ✦ การแปลงสภาพหุ้น (Stock conversion)
- ✦ การไถ่ถอนหุ้น (Stock Redemption)
- ✦ การจำหน่ายเงินลงทุนระยะยาวในหุ้น
- ✦ การตีราคาเงินลงทุนระยะยาวในหุ้นในงบแสดงฐานะการเงิน
- ✦ การโอนเปลี่ยนแปลงประเภทเงินลงทุนระยะยาวในหุ้น

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการซื้อเงินลงทุนระยะยาว ในตราสารหนี้-หุ้นกู้

✦ ซื้อหุ้นกู้ตรงงวดดอกเบี้ย

เงินลงทุน – หุ้นกู้ บริษัท...	XX	
เงินสด		XX

✦ ซื้อหุ้นกู้ในระหว่างงวดดอกเบี้ย

เงินลงทุน – หุ้นกู้ บริษัท...	XX	
ดอกเบี้ยรับ	XX	
เงินสด		XX

การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับรายการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหลังจากซื้อเงินลงทุนระยะยาวในหุ้นกู้

- ✦ การตัดส่วนเกินหรือส่วนลดมูลค่าของเงินลงทุนระยะยาวในหุ้นกู้
- ✦ การไถ่ถอนเงินลงทุนระยะยาวในหุ้นกู้ก่อนครบกำหนด
- ✦ การจำหน่ายเงินลงทุนระยะยาวในหุ้นกู้ก่อนครบกำหนด
- ✦ การตีราคาเงินลงทุนระยะยาวในหุ้นกู้ในงบแสดงฐานะการเงิน
- ✦ การโอนเปลี่ยนแปลงประเภทเงินลงทุนระยะยาวในหุ้นกู้

การตัดส่วนเกินหรือส่วนลดมูลค่า ของเงินลงทุนระยะยาวในหุ้นกู้

✦ วิธีเส้นตรง (Straight-Line Method)

เป็นการตัดส่วนเกินหรือส่วนลดมูลค่าของเงินลงทุนในหุ้นกู้ด้วยจำนวนเท่ากันทุกงวด นับจากวันที่ซื้อหุ้นกู้จนถึงวันที่หุ้นกู้ครบกำหนดไถ่ถอน

✦ วิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (Effective Interest Method)

เป็นการตัดส่วนเกินหรือส่วนลดมูลค่าของเงินลงทุนในหุ้นกู้แต่ละงวดโดยคำนวณจากผลต่างระหว่างจำนวนดอกเบี้ยที่ได้รับตามหุ้นกู้และดอกเบี้ยที่แท้จริง

การแสดงรายการเงินลงทุนระยะยาวในงบแสดงฐานะการเงิน

- ✦ เงินลงทุนระยะยาวในตราสารทุนและตราสารหนี้ให้แสดงรวมกัน โดยแสดงเป็นรายการเงินลงทุนระยะยาวอื่นภายใต้หัวข้อสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน